

මහනුවර යුගයේ චිත්‍ර කලාවෙන් නිරූපිත හස්ති රූපයේ කලාත්මක විකාසනය පිළිබඳ විමර්ශනයක්

(තෝරාගත් විහාර ඇසුරින්)

ඩබ්. එම්. නදීශා මධුරංගි
කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය

wasalagenadeesha75@gmail.com

සාරසංක්ෂේපය

ශ්‍රී ලංකාවේ චිත්‍ර කලාවට දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇත. ප්‍රාග් ඓතිහාසික, අනුරාධපුර, පොළොන්නරු, මහනුවර ආදී යුග ගණනාවක සිට ඓතිහාසික විකාසනයක් චිත්‍ර කලාවට උරුම ව පවතී. එම කලායුග අතර මහනුවර යුගයේ චිත්‍ර කලාවට හිමිවන්නේ සුවිශේෂ ස්ථානයකි. මිනිස්, සත්ත්ව, උද්භිද මෙන් ම කාලීපතික වස්තූන් මෙකල චිත්‍රයට නැඟිණ. ඒ අතරින් හස්ති රූපයට විශේෂ ස්ථානයක් හිමි විය. දෙගල්දොරුව විහාරයෙහි ඇති ඇලි ඇතු දන් දීම, රිදී විහාරයෙහි කාන්තා රූප නවයක් යොදාගෙන නිර්මාණය කර ඇති නවනාරි කුඤ්ජරය ලෙස හැඳින්වෙන හස්ති රුව මෙන් ම මාර පරාජය ආදී සිතුවම්වල ද හස්ති රූපය විවිධ අයුරින් සිතුවමට නඟා ඇත. උත්තූංගභාවය, මහේශාකාශාවය මෙන් ම වාසනාවේ සුභ සංකේතයක් ලෙස ද හස්ති රූපය භාවිත වූයේ යැයි විශ්වාස කෙරේ. මහනුවර අවධියේ දී විවිධ වස්තූ විෂයන් යටතේ චිත්‍රිත හස්ති රූපවල කලාත්මක විකාසනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණයි. එම යුගයේ නිර්මිත හස්ති රූපවල නිර්මාණ ලක්ෂණ සෙසු යුගවල නිර්මිත හස්ති රූපවලට වඩා අනන්‍යතාවක් සහිත ද? ඒ හා සමඟ සමාජ සංස්කෘතික බලපෑමක් ඇති ද යන්න සෙවීම මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි. රිදී විහාරය, දෙගල්දොරුව විහාරය හා දඹුල්ල විහාර ආශ්‍රිත ව සිතුවම් ප්‍රාථමික අධ්‍යයන මූලාශ්‍රය ලෙස භාවිත කරමින් ද සාහිත්‍ය හා පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය කෙරෙහි අවධානයෙන් ද ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙම පර්යේෂණය සිදුකර ඇත. මෙම අවධියේ චිත්‍ර සහිත දෙගල්දොරුව, දඹුල්ල, රිදී විහාරය ආදී තෝරාගත් ස්ථාන කිහිපයක සිතුවම්හි හස්ති රූපය නිර්මාණයේ දී එහි හැඩය, වර්ණ භාවිතය හා ප්‍රමාණය සකස්කරගෙන ඇති ආකාරය පිළිබඳ මෙමඟින් අවධානය යොමු කෙරේ. මෙකී අධ්‍යයනයෙන් මහනුවර අවධියේ නිර්මාණය වූණු සිතුවම් තුළ හස්ති රූපයේ කලාත්මක පසුබිම පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ලබාගත හැකි වේ.

ප්‍රමුඛපද : මහනුවර යුගය, රේඛාකරණය, වර්ණ, සැරසිලි, හස්තිරූපය

**An Investigation into the Artistic Evolution of the Elephant Image Depicted in
Paintings of Kandy Period
(Based on Selected Temples)**

W.M.Nadeesha Madhurangi

University of Kelaniya

wasalagenadeesha75@gmail.com

Abstract

Art in Sri Lanka has a long history. There is a historical evolution of art since prehistoric Anuradhapura, Polonnaruwa, Kandy, etc. Among those eras of art, Kandy era of art has a special place. Humans, animals and botanica as well as imaginary objects are depicted in these paintings. Among them, image of elephants has a prominent place. Elephants in Degaldoruwa Vihara, offering elephants in Degaldoruwa Temple, NavanariKujjeiya, which is created using nine female figures in Ridivihara, as well as Mara Parajaya, etc., also depict elephants in different ways. It is believed that the elephant image was used as a symbol of prosperity and good luck. The main purpose of this research is to study the artistic configuration of the exquisite elephant images under different architectural styles during the Mahanuwara period. The research problem of this research is to find out if there is more identity than the idols created in that era? Does it have a similar socio-cultural impact. This research was conducted under the qualitative research methodology, using the paintings of Ridi Viharaya, DegaldoruwaViharaya and Dambulla Viharaya as primary study sources and paying attention to literary and archeological sources. This will focus on how the shape and size of the hand has been prepared in the paintings of selected places such as Degaldorowa, Ridivihara, Dambulla, etc., with paintings of this period. Through this study, a good understanding of the artistic background of the hand image in the paintings created in the Kandy period can be gained.

Keywords: Colours, Decorarion, Elephant image, Kandyan era, Linearization